1870. II. évfolyam. 43. szám. Csütörtök, márczius 3.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Félévre 5frt.
Három hóra 2 frt 50 kr.
Egyes szám 10 kr.
☞ Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz Vecsey-ház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők. ☜
Hirdetési díj:
5 hasábos petit sorért 5 kr.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Nyilttéren megjelenő közlemény 5 hasábos sora 15 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szinte több izbeli hirdetések alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön 30 kr.
Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

Pest és Róma.

Debreczen, márcz. 3.

Kifejezést nyertek legközelebb a nagyjelentőségü eszmék és szavak a képviselőházban; eszmék és szavak, melyek bár századok szüleményei, csak a XIX. században találtak apostolra és hirdetőre.

Ezen eszmék alatt értem én a lelkiismereti szabadságot, a szabad egyház szabad államban, kath. autonomia, a teljes vallásszabadságról szóló elveket, melyeket a képviselőház kevés kivétellel magáévá tett.

Azon körülmény, hogy a vita, bár az egyházi javak körül forgott, ily átalános térre lépett, mutatja azt, hogy mennyire égette mindenkinek keblét ezen eszmék tüze, s hogy mennyire igyekezett mindenki ezen égő anyagot kebléből kiönteni.

Ki is öntötték, még pedig némelyek anynyira és oly őszintén, hogy csak a jelen kornak köszönhetik, hogy dörgő átokkal nem sujtatnak; sőt, mint a képviselőház egy paptagja megjegyzé: egy bizonyos képviselő tulajdonképen nem is tartozik már a rom. kath. egyházhoz azon szavai miatt, melyeket a képviselőházban mondott!?

A vita folyamából meggyőződhettünk, hogy bár sokféleképen gondolkoznak ezen valáskérdésekről, abban mégis mindnyájan egyetértenek, hogy a r.kath. egyház autonomiája elvitázhatlan követelmény, hogy a magyar r. kath. egyházon az idő kivánalmaihoz képest, változtatást kell tenni, hogy az egyház és állam közti viszony szabatosan körvonaloztassék, s hogy még más, ezekhez hasonló kérdések megoldassanak, amint azt a jelen század s a szabadelvü magyar törvényhozás megkivánják.

Sőt voltak a képv.-házban oly képviselők is, akik mint kifejezék: óhajtanák, hogy soha az országgyülésen vallási kérdések elő ne hozatnának, — most is csak annyiban értik ezen tárgy szőnyegre hozását, amennyiben anyagi körülményekkel van kapcsolatban s amennyiben a hon atyáinak kötelessége a nemzetnek mind politikai, mind vallásszabadságáról gondoskodni, azért is szeretnék, ha ezen kérdés egyszer véglegesen eldöntetnék.

Ugy hiszem, a miveltség magasb fokán álló egyén, szélesb szabadság-kört kivánhat, mint a tudatlan- és miveletlenekből álló nagy tömeg. — Azért kevésbé sértetik meg egyéni szabadsága a durva tömeg tagjainak, ha az egyház rá bizonyos tekintetben nyomást gyakorol is, mintha a tanult, mivelt ember korlátoltatnék szabadságkörében. Hála a felvilágosodásnak! jelenleg, a házasság körüli korlátozások és akadályok kivételével, már a r. kath. egyén sem panaszkodhatik, nyomás miatt, az egyházra; ha a polgári házasság törvény által lesz megerősitve, még a középmiveltségü ember is teljesen emancipálhatja magát az egyház uralma alól. És ha bárki is engedi, hogy az egyház rá bármilyen nyomást is gyakoroljon, az megérdemli azt, ha nem tud felülemelkedni azon légkörön, amelyben csak a köznapi lélek tud még lélegzeni; ha annyira bedugta fülét a felvilágosodás szózata előtt, hogy annak dörgő hangját sem hallotta meg. Vagy pedig mint Petőfi mondja:

Mert aki jármot hagy nyakába tenni...
Méltó rá, hogy azt hurczolja is ...
Mig össze nem dől a korbács alatt. ...
Azonban jó lélekkel még csak nem is gondolhat arra, hogy mig a miveltebbek a teljes szabadság üde levegőjét élvezik, a más sorsu, a más körülményü, a kevésbé felvilágosult nagy tömeg oda legyen dobva az egyház hatalmának; azért kell oda hatni és törekedni, hogy nekik is biztositva legyen a miveltségükhöz megfelelő szabadság; — azért kell őket is a szabadság és tudományosság oázához vezetni ezen kietlen puszta sötétségben, hogy századok elmultával azon „egy akol és egy pásztor“ szokszor hangoztatott phrasis ugy valósuljon, hogy az akol legyen az egész világ és nem egy egyház, s a pásztor legyen minden ember lelkiismerete, s nem egy egyházfő. —

Mig ilyen szabadságot és felvilágosodást lehellő eszmék hirdettetnek Pesten a magyar országgyülésen, annak katholikus és nemkatholikus tagjai által egyiránt: ugyanakkor, talán épen ugyanazon perczben Rómában, a tudósok tudósainak, a vének véneinek gyülésén oly dolgok emlittetnek és pártoltatnak, melyek valóságos arczulütései a józan ész, a kor, az előhaladott polgárosultság, a felvilágosodás kivánalmainak. — Még pedig épen azok által elmondatva, hirdetve és elfogadva, akiknek kell vala a tudományt, a felvilágosodást terjeszteni, akiknek hivatása volna utat mutatni a sötétségben a biztos parthoz, akiknek mint világító sugárnak kellene szétömleszteni a világosságot ... de akiknek, fájdalom! épen ellenkező van felirva zászlójukra; de akiket, fájdalom! a legkirivóbb sötétség környez. — Legkirivóbb sötétség!? — fogja az olvasó mondani — hát a sötétség kiri? Igen is, mert azon sötétség kiválik a rendes sötétségből, — a közönséges homály még nem alkalmazható azon vastag tudatlanságra, mely köröttök tenyész.

De mégis legyünk igazságosak, hiszen e sorok irója is azon egyházhoz tartozik véletlenül, amely egyház főbbjei közül 500-an, tehát még sem mind! — élükön a pápával ki akarnának mondani oly elveket, amelyeknek még csak szóba hozatása is megerősiti a világban azon véleményt, hogy a helyzet a jelen alakjában már nem sokáig állhat fenn, tehát a zsinaton is akadt 180 bátor főpap, akik, daczolva a szent haraggal, kimerték mondani meggyőződésüket, sőt ha a legujabb hirnek hinni lehet, a tanácskozásbani részvétüket megtagadták s Rómát — odahagyták, hogy hirdetői legyenek a világban szerteszét a pápai önkénynek s tudatlanságnak, s egyuttal a felvilágosodás haladásának, mely annyival nagyobb lökést kap, minél erősebb az ellenkezés Rómában! A római sötétségen áttörend bizonnyal az átalános mivelődés fáklyavilága!

M. ...

Kossuth Lajos leveléből.

Nagy hazánkfia febr. 20-ról keltezve lelkes sorokat intézett Barabás Péter az aradi „népmüvelődési egylet“ elnökéhez, azon alkalomból, hogy őt és fiait a nevezett egylet tagjaiul elválasztották. E levelet az aradi „Alföld“ egész terjedelmében közli. Mi is érdekesnek véltük abból a következő részletet átvenni:

„Sok aggasztó történik e hazában, de a sok aggasztó között, én a közmüvelődési s közértelmiség fejlesztésére irányzott eleven egyesületi mozgalmat igen örvendetes jelenségnek tartom. Jól esik bánatos lelkemnek, e mozgalomban egy ujabb nyilvánulását látni a magyar nép természetes józan eszének; mely annyira fogékony a kor szükségeinek intései iránt, s ösztönszerüleg érzi, hogy csak ugy felelhet meg hivatásának; s ugy is, mint ember, és ugyis, mint polgár, csak akkor válhatik sorsának mesterévé, ha a jogegyenlőséget, melyel a törvény felruházta, közmüvelődés s értelemfejlesztés által gyakorlati érvényre juttatja. . . . . .

Nincs tér, melyen az emberi ész nagyobb vivmányokkal dicsekedhetnék, mint az ipar terén. A müipar a tudomány birtokává vált. S a tudomány hatalmával szemben a régi gyakorlati „routine“ többé nem állhatja ki a versenyt. Érzik ezt még azon nemzetek is, melyek ekkorig az iparos ügyességben az első helyen állottak.

Anglia egy övet keritett a földgömb körül, melyben, — mint Webster mondá — hatalmának reggeli dobpergése közben fut a nap óráival. — Ez övet az angol kereskedés tüzte a föld körül, de de az angol ipar készitette. És mégis, most midőn egy iparmükiállitás terveztetetik Londonban, melyen az ipar müczikkek nem a készittető gyárbirtokosok, hanem a készitő munkások neve alatt fognak kiállittani; a szervezés végett tartott gyüléseken a munkások küldöttjei nyiltan bevallják, hogy az angol ipar többé nem állhatja ki a versenyt, némely más országok iparával, és pedig egyenesen azért nem, mert az angol ipar-munkás tudományos nevelés tekintetében hátrább áll, mint Éjszak-Amerika, Svájcz, Francziaország, Belgium s Németország egy részének ipar munkásai.

Ha a tudományos ismeretek korlátoltságát még az angol müipar is ily hátrányosnak ismeri el, mennyivel inkább kell nekünk magyaroknak éreznünk, hogy ismeret-terjesztés nélkül az iparos osztályban, a müipar sem hazánk anyagi felvirágzásának, sem iparos polgártársaink jólétének oly tényezőjévé nem emelkedhetik, mint a minővé emelni a válhatlan kapcsolatban levő köz- s magánérdekek parancsolják.

Igaz, hogy a hazai müipar felvirágoztatására az ismeretek terjesztésén kivül még sok egyéb is kivántatik. Ennek fejtegetésébe e levelemben nem ereszkedhetem. De nem hallgathatom el a feletti mély fájdalmamat, hogy nemzetünk oly közjogi állapotnak vetette magát alá, mely (egyebekről itt nem szólva) egy egészséges finánczialis rendszer behozatalának is utját állja, s ennek folytán a biztos és olcsó hitel éltető melegétől megfosztott hazai müipar önálló gyarapodásának is irtózatos akadályokat gördit elébe; mely veszteségért, az inkább börzejátékra, mint közgazdászati termékenységre számitott biborékszerü vállalkozások, bizony nem tekinthetők.

Azonban mégis igaz, hogy ha mind azzal el volna is látva a hazai müipar, amit idegen érdekekre való tekintetek miatt, oly keservesen kénytelen nélkülözni, de ismeretekben az ipar-tudományok folytonos fejlődésével lépést tartani, iparos munkásság gazdag asztaláról legjobb esetben is csak morzsa-hulladékok juthatnának osztályrészökül. . . . .

Fogadják dicséretes müködésükhöz szerencsekivánataimat, mikhez azon óhajtásom kijelentését csatolom, hogy bár találna ön módot uram, elnök ur! a felolvasásokat, melyekről alapszabályaik 2-ik §-sa csak, mint „esetleg tartandók“-ról tesz említést, egyesületükben tervszerüleg rendszeritett institutióvá fejleszteni, mert ez a tudásvágy ébresztésének s ismeretek terjesztésének, köztapasztalás szerint, egyik igen-igen sikeres eszköze.“

Kossuth Lajos.

Ujdonságok.

— **A tisztujitási szervező bizottmány** tegnap tartotta első ülését polgármesterünk elnöklete alatt. Mielőtt a bizottmány érdemleges tárgyalásba bocsátkoznék, szükségesnek találta az 1867-ik évi előkészitő küldöttség munkálatával megismerkedni, mely fel is olvastatott; ettől a 3 év alatt sok eltérés történt. Azután Dalmi Károly elfogadott inditványa folytán a tanács, a törvényszék, a két főkapitány, a közigazgatási tanácsnokok, a főjegyző az erdőmester a pénztárnokok, városgazdák utasittattak, mikép 14 nap alatt tegyenek jelentést arról, hogy magoknak s a felügyeletök alatt levő tiszti állomásoknak mi teendőik vannak, mikép megy az ügykezelés, mi hiányt tapasztalnak az eljárásban eddigelé, s mikép vélik a hiányokat helyrehozni. mai előlegesen is kitünt, hogy a számvevő hivatalnak mai szerkezete s annak a pénztárakhozi viszonya a kellő pontosságnak s szabatosságnak meg nem felel, s e bajon mindenesetre segitni kell. A bizottmány egyébiránt csakis a fentemlitett jelentések folytán bocsátkozandik érdemleges tárgyalásba.

— **Egy kilenczvenkilencz évet** ért nő: Virág Andrásné Sarkady Sára ma temettetett.

— **Több névtelenül beküldött** levélre, ujolag kijelentjük, hogy az ilyen uton vett tudósitásokban foglalt tényeket valók gyanánt el nem fogadhatjuk. Ha közügyet érdeklő panasza van valakinek, annak szivesen leszünk tolmácsai, de csak ugy, ha a bejelentő saját aláirásával felelősséget vállal a közleményért. A titkolózásnak s kémrendszernek barátai nem vagyunk; a ki okadatolt panaszszal és visszaéléssel áll elő, ne féljen a felelősségtől sem. Feladatunknak ismerjük a közérdek szempontjából, nyilvánosságra hozni és sujtani a visszaéléseket, de a köz és magán becsület is szent előttünk, mit álarcz alá rejtőző „beküldetett“ czikkekkel sérteni nem engedhetünk.

*** **Boltfeltörés.** A mult éjjel a piacz kellő közepén, a gázlámpa mellett ismeretlen tettesek feltörték a Weisz H. szabó- és trafik-boltját! Saját kulcsok volt a zárhoz, finom ruhákat vittek el csupán; a pénztárt érintetlenül hagyták. A házi asszony a dübörgést korán észrevette az emeleten, s látta is, mikor a lopott tárgyakat fehér lepedőben szállitották csapóutcza felé, de a vakmerő gonoszoktól féltében mozdulni sem mert. Ugyan hát az örök, hol alusznak az éji homályban?

** **Nagyobb a füstje mint a lángja.** Több indok ébresztette fel nehány ügybarátban amaz eszmét, hogy bizony jó volna, ha bent a városban is épittetnék fürdőház! Az eszmét felkarolták akkor, értekezletet tartottak e tárgyban, sőt bizottságot is neveztek ki, mely bizottságnak feladatául tüzték ki, hogy alkalmas fürdőhelyet szemeljen ki, az épületre nézve költségvetést tegyen s e munkálatait a lehető leggyorsabban eszközölni el ne mulaszsza. Akkor tájban, mikor ez eszme még divatban volt, uton utfélen fürdőház épittetésről volt szó s a könnyen hivők képzeletükben már már látták is az igének testté változását. Azonban egyik idő ellensége a másiknak; a szalmatüz lelohadt s most már nekünk jutott a szomoru szerep, hogy a hamut szétszórjuk, s ha még található volna ott egy kevés szikra, ugy a mint lehet feleleveniteük, szóval hogy azt a fürdőbizottságot, melynek csak létezését tudjuk, de működése előttünk ismeretlen — felébreszszük s több ügybuzgalomra kérjük.

— **A lövésztársulat** aláirási ivei a legközelebbi 3 évre már kibocsáttattak, s a választmányi tagok közt szétosztattak. Állandó tagsági díj, egyszer mindenkorra 25 ft; részvényes tagsági díj évszámra 3 ft, 3 évi kötelezettséggel. Aláirásokat elfogad mindenik választmányi tag; aláirhatni a lapok szerkesztőségénél is. — Reménlünk kell, hogy, miután az egylet egészen uj átalakulásnak néz elébe, s kedves időtöltésre s élvezetes kiránduláskora van kilátás az egylet helyiségeiben: a tömeges pártfogás még nagyobb lendületet adand az egylet életének!

*** **Kocsis tréfa.** Valami Boda György nevü cseléd, polgár Kövesdi János kocsisát ma reggel kinn a hizlalóban sréttel arczul lőtte — csupa tréfából. A szerencsétlen örök nyomorékká tétetett pajtása oktalan szeszélye által.

*** **Népmüvelődési adat.** Egy hasztalan gyerkőcz dolgozott ma a városháza udvarán a többi rabbal; ezt egy öregebb rabtársa oktatni kezdé, hogy ne dolgozzék oly gyorsan, ugy sem fizetnek azért — többet; — mire a gyerek ráförmed: „ne tanitson kend engem, nem először vagyok én már itt.“

— **A dalegyleti tagok** soráből elnézésből kimaradtak: Krmlóssy Lajos, Király József, Huszár Pál, Keresztszeghy Antal, Balogh Imre, Szikszay József és Kálmán Lajos. igy együtt tesz 147-et a tagok száma, mely a közlésben kimutattatott.

— **A debreczeni ipar- és kereskedelmi bank** 1870. évi februárhavi forgalma. Bevétel: Pénzkészlet január 31-éről 14276 ft 40 kr. Kifizetett váltók 121268 ft 15 kr. Kifizetett előlegek 1800 ft. Leszámitolt kamatok 3566 ft 8 kr. Előleg kamatok 371 ft 25 kr Egyéb kamatok 36 ft 23 kr. Kamatozó betétek 81864 ft 72 kr. Kibocsátott pénztárjegyek 10000 ft. Eladott idegen pénztárjegyek 2000 ft. Eladott érczpénzek 1809 ft 86 kr. Megtéritett üzleti költségek 1 ft 30 kr. Folyó számla 55719 ft 31 kr. Jutalék 2 ft 88 kr. Összesen 292,716 ft 18 kr. Kiadás: Leszámitolt váltók 152894 ft 76 kr. Leszámitolt előlegek 12230 ft. Kamatok 238 ft 26 kr. Idegen pénztárjegy vásárlása 3000 ft. Visszafizetett kamatozó betétek 44653 ft 94 kr. szelvények vásárlására 271 ft 94 kr. Érczpénzek vásárlására 770 ft 8 kr. Üzleti költségre 43 ft 78 kr. pénztári jegyeink visszaváltására 4900 ft. tiszti fizetésekre 453 ft 34 kr. Folyó számlára 57905 ft 75 kr. Raktár 142 ft 35 kr. Kincstári illetékre 65 kr. Értékpapir vásárlásra 77 ft. Kölcsön kötvényre 1400 ft. Pénztár készlet 28-án 13734 ft 33 kr. Összesen 292,716 ft. 18 kr. Debreczen, 1870. márt. 1-én.

*** **A sorozásról.** Ma a városunkban lakó idegen ujonczok vizsgáltattak meg. Előálltak 47-en; majd mind jónak találtatott. A sorozó bizottság még holnap és holnapután, azaz pénteken és szombaton is összeül, s a még eddig nem jelentkezőket megvizsgálja.

— **Meghaltak.** Febr. 27. Varga u. Kovács Ferencz fia Ferencz 9 hónapos, béllobban. Cs. u. Kovács Mihály fia Mihály 4 hónapos, ránggörcsben. Piacz. u. Kegyes Mihály fia Ferencz 1 éves, nehézkórban. Czegl. u. Csala Sámuel fia József 3 hetes, nehézkórban. 28. Pfia u. Menyhért Zsuzsánna l. Mária 3 hónapos, aszkórban. Pfia u. Kovács Imre fia Imre 5 hónapos, tüdőlobban. Piacz u. Horváth Sándorné Ozsváth Zsuzsánna 46 éves, szülésben. Czegl. Tóth János 45 éves, tüdősosvadáslan. Márczius 1. H. u. Diószegi János l. Juliánna 10 hónapos, béllobban. Piacz utcza Tóth Andrásné Szabó Sára, 35 éves Cs. n. Bányai Lajos f. Gyula 5 éves torokgyikban 2. V. u. özv. Kovács Ferenczné Fodor Mária 85 éves szélhüdésben Pfi. Szabó Ferencz f. József 9 hónapos ránggörcsben, H. u. Varga Dániel f. József 10 hónapos aszkórban, Cs. u. özv. Virág Andrásné Sarkadi Sára **99** éves aggkórban.

Szinházi szemle.

** Csütörtökön febr. 24-én adatott: „A szép szőke Duna“ szinmü dalokkal. Berg O. F. után magyarositotta Rajkai.

** Szombaton febr. 26-án adatott „A mekkai basa“ vig operette 1 felvonásban, zenéjét irta Zaytz. Ezt megelőzte: „Szabad kérnem nagysám“ vigjáték 1 felvonásban. Labiche és Delacour után magyarositotta Vezéri. A vigjátékra már egyszer is szólunk volt kimondani, hogy az minden kritikán alóli silány férczelmény, s hogy azt látva, önkénytelenül ama kérdés merül fel a szemlélőben: vajon a fordító lehet-e inkább vádolni ez értéktelen darab átültetéséért, vagy pedig azt, ki e haszontalanságot szinpadra czipelteti?! Az operettere sem mondhatunk semmi jót. Meséje gyönge, zenéje telve reminiscentiákkal, és hogy meg nem bukott, Foltényi és Együd buzgalmának lehet egyedül tulajdonitani.

** Hétfőn, febr. 28-kán adatott: „Rózsa“ vigjáték 3 felvonásban; irta Szigligeti. A meglehetős számu közönség nem a legjobban mulatott ez esteli előadáson, bár Együd (Babel, kóborlovag) mindent elkövetett, hogy derültségre hangolja a hallgatóságot, de iparkodása nem ért sikert a darab unalmas jelenetei miatt. Zöldy, mint Toldy Miklós hatalmas alak volt, Szakál Róza, Temesvári és Dózsa kifogástalanul müködtek.

** Kedden, mártius 1-én adatott: „Garabonczás diák,“ tüneményes bohózat dalokkal és táncczal 3 felvonásban. Irta Munkácsi, zenéjét szerzette Páli Elek. Elég ha csupán czimét emlitjük meg e darabnak, hiszen sokkal többet mondunk, ha hallgatunk róla.

** Szerdán mártius 2-kán adatott: Szilveszter éj“ dramolette 1 felvonásban. — Ezt követé „Mekkai basa“ operette 1 felvonásban. A dramolletben Zöldi tünteté ki magát, ki a szigoru ezredest hiven jellemezte; s végül midőn szive megszólal: érzelmeinek fokozatos átmelegülésével megindító hatást eszközölt. Bercsényi és Dózsa játékukkal valódi bensőséget árulának el. Az operettében Blaháné, Együd, Foltényi és Gerecs tetszést arattak. Közönség szép számmal.

TÁRCZA.

Othello.

Hauff beszélye.

(Folytatás.)

— Kérnem kell, meggondolni, felelt a főudvarmesternő előbbi higgadtságával, de szuró tekintettel, hogy e gyenge leány egy fejedelmi ház koronaherczegnője, s hogy neveltetett ily kellemetlen viszonyok fölött illedelmesen el kell tekinteni. Ha valóban létezett ily terv, a cselekvőt nem feddhetem, valóban ügyesen müködött.

— Elérte czélját, mert a herczegnő meg fog halni, szakitá félbe az örnagy.

— Elértem czélomat? uram, kérnem kell —

— Ön? szóla Larun egykedvü tekintettel; önről, nagyság, nem szóltam, azt mondám, ő, a cselekvő, a müködő.

Az öreg nő ajkait harapta s hallgatott. Kevés pillanat mulva a palota egyik mellékajtajához értek. Egy öreg szolga vezeté őket folyosók s lépcsők tömkelegén át; végre a folyosók szélesedtek, a világitás diszesen volt alkalmazva, az örnagy észrevevé, hogy a vár lakosztályához értek. Az öreg nő egy mellékajtóra intett; az ut sok szobán keresztül egy teremig vezetett, mely a herczegnő lakosztályához tartozhatott, hol a főudvarmesternő halkan kéré az örnagyot, hogy egy széken nyugodjék ki, s várjon, mig hivatni fogja.

Halálig unalmas negyed óra mulva ismét megjelent. Mondá neki, hogy a beteg hajthatlan akarata szerint, egyedül fog vele lenni, ő maga mint Dame d'honneur fog az ajtónál lenni, hol semmit sem fog hallani, ha igen fenn hangon nem beszélnek. Az örnagy belépett. A fényes terem ragyogó kárpitja s aranyozott párkányzatával, a függönyök dus redőzete, a tarka szőnyeg sértette szemét, mert a kedély nem szeret szenvedő szivet, beteg testet a fönség fényétől környezve látni, s mily nagy vala a különbség környezetének fénye s e kedves, gyöngéd leány között, ki egyszerü, fehér ruhában feküdt pompás kereveten.

A benyomás, melyet vonásai, alakja s egész lénye először gyakorolt az örnagyra, most ujra visszatért lelkébe. Egyszerü, ékkel nem diszitett szépsége, csendes — gyermeki szeretetreméltóság varázsában rejtett — fensége vonzá őt egykor annyira. Igaz ugyan, hogy akkor fris, ifju szinének fénye, sugárzó szeme, rózsa ajkai körül lebegő, nyájas, megnyerő mosoly bájolá el. Éji fagy fosztá le e virágokat; de vajon ez átlátszó halványság, az észlelő szem néma gyásza, a többé nem enyelgő ajkak körül leugó bánat nem kölcsönze-e neki nagyobb szépséget, veszélyesebb varázst?

Az örnagy nehány lépésnyi távolban állt halgatag, mélyen megindulva. A herczegnő egy lábainál álló székre intett. Szólt; hangja ugyan elvesztette az érczcsengést, mely máskor vidám tréfáit, vig nevetését hangoztatá, de e lágy, érzékitő hangok mélyebben hatottak a lélekbe.

— Balgatagság volna tőlem, báró ur! szóla, önt bizonytalanságban hagyni a felől, miért hivattam. Tudom, hogy a gróf önt, legjobb barátját megismertette a viszonynyal, melynek sohasem kellett volna léteznie. Emléksik az estére, Otthelloban? Egy levélkéről szóltam önnek, melyet kaptam, s melyet ön ismételve kért el tőlem. Miért tevé ezt?

— Miért? kérdi fönség, mert tartalmát sejtettem, ismerni véltem.

— Tehát mégis! kiálta, s egy köny nyomula szép szeméből. Tehát mégis! A percztől fogva, melyben önt láttam, becsületes férfinak tartám; ha a gróf viszonyait ismerte, miért nem elébb távolitá el, miért nem kimélt meg a fájdalomtól, hogy őt megvetnem kelljen?

— Mindenre, mi szent előttem, becsületemre esküdhetem, felele az örnagy, hogy alig egy órával az előtt, midőn fönséged páholyába léptem, tudtam meg e viszonyokat egy levél által, mely véletlenül jutott kezembe a grófé helyett. Midőn a grófot feleletre vonni akartam, már hirt kapott felőle s elutazott. Némely, a levélben tartalmazott jelből sejtettem, hogy ön sem fog kiméltetni; hasztalan igyekeztem fenségedtől a boldogtalan papirt elkérni.

— Tehát hisz e koholmánynak? kérdé Zsófia, mig könyei hevesebben folytak, ó, hisz ez csak bizonyos emberek mesterfogása, kik tőlünk eltávolitani akarják. Olvassa e jegyet, ugyanaz, melyet kaptam; vallja be, hogy rágalom!

Az örnagy olvasá:

„Zr. gr nősült; neje Avignonban él, három kis gyermek siratja atyját. Vajon oly kevés becsületérzés, oly kevés szánakozással bir-e egy nagyméltóságu nő, hogy e kötelékektől tovább is elvonja?“

Ugyanazon kézirás, ugyanazon pecsét volt, mint az, melyet maga kapott. Még mindig a sorokra nézett, nem mert felteküinteni, nem tudott felelni. Az igazságról birt szigoru fogalmai szerint nem szólhatott meggyőződése ellen, — a herczegnő fájdalmas iráni részvéte nem engedé reményét teljesen meghiusittani.

— Nézze, folytatá ez, mig az örnagy folyvást hallgatott, midőn e levélkét sejtés nélkül, kiváncsian feltörém, ez iszonyu szók: nő, atya, mint az itélőszék szavai hangzottak. Érzékeim elhagytak, beteggé és nyomoruttá lettem, de ha csak egy órában is jobban érzem magam, reményem ujra támad; ugy hiszem Zronievsky nem lehetett oly gonosz, nem csalhatott meg oly iszonyun. Mosolyogjon örnagy; legyen nyájas! — Megengedem, hogy kigunyoljon, mert e sorok miatt elvesztém lelki erőmet, hanem ugy-e ön is hiszi, hogy hazugság, rágalom?

Az örnagy magán kivül volt; mit mondjon neki? reményteljesen függött ajkain, mintha egy szava visszaadná az életnek, — szeme ismét sugárzott, ama nyájas mosoly ujra megjelent kedves vonásain, leste szavát, mint valamely jó angyaltól igért hirt.

Az örnagy nem felelt, komoran szegezé szemeit a padlóra, ekkor a herczegnő vonásaiból elveszett lassacskán a vidám remény, kis szája fájdalmasan csukódék, a gyengéd pir, mely még egyszer ellepte volt arczát, eltünt, kezére nyugtatá homlokát, elrejté könyező szemét.

— Látom, mondá, ön nemesebb, semhogy reménynyujtással hizelegne, mely nehány nap mulva különben is elvesznék. Köszönöm önnek e borzasztó bizonyosságot is. Mindig jobb a fájdalom s öröm közti bizonytalan lebegésnél; és most barátom, vegye ama kis szekrényt, juttassa az ő kezébe, némely nekem drága emléket tartalmaz, — vagy nem, hagyja még nehány napig nálam, elküldöm önnek, ha többé nem lesz szükségem rá.

— Ugy tetszik, hogy nem fogok sokáig élni, folytatá kis szünet után, bizonyára nem vagyok babona hitü, de miért épen e balvégzetü Othello után kelle megbetegednem?

— Nem hittem, hogy e gondolat képes volna csak egy perczig is aggasztani fönségedet! mondá az örnagy.

— Igaza van, balgatagság részemről; hanem azon éjszakán, melyen betegen hoztak haza az operából, álmodtam, hogy meg fogok halni. Egy komoly fiatal hölgy közeledék felém, vörös selyem takaróval, melyet fölém takara s mindig erősebben szorita, hogy majd megfulladtam. Ekkor nagybátyám, János herczeg jött, — épen mint a képcsarnokban függ — és megszabaditott a nyomástól, s a legcsodálatosabb —

— Nos? kérdé a báró mosolyogva, mit mivelt a festett herczeg Desdemonával?

— A herczegnő bámult: Honnan tudja, hogy e nő Desdemona volt? Az istenre! honnan tudja?

Az örnagy nehány pillanatig zavarban hallgatott. Mi volna természetesebb, felele, minthogy Desdemonáról álmodék, hisz az előtte való estén vörös ágyban látá kimulni.

— Csodálatos, hogy ön is mindjárt e gondolatra jött. A legcsodálatosabb azonban, hogy felébredtem, midőn a herczeg megszabaditott, s láttam azon nőt, mint távozik, kezében a takaróval. Ezen éj óta mindig ugyan azt álmodom, nyomása mindig szoritóbb, a herczeg mindig később jő segitségemre, de mindig tisztán látom, mint tünik el a szobából. S midőn tegnap este hárfámat hozatám s kedves Desdemona dalomat játszám, ekkor, csak nevesen föltettem! ekkor felnyilt az ajtó s ama nő benézett a fejével intett nekem.

(Vége köv.)

...ot, a nélkül, hogy erélyes intézke... baj gyökeres orvoslására?! Ha a fog még tovább is, ezen ügyben ...ességét, a legujabb gyilkossági ...zinüleg a parlament fogja azt kö...

...ban lord Derby nem fogadta el ...rséget; e kitüntetést többen Sa...nak ajánlották; hogy ő is elfo..., még nincs tudva,
...ett tudósitások alapján jelezve ..., hogy a pápa által önkényesen ...ati ügyrend mennyire megcsonzsinati jogait. Ujabb hirek szearadványait is teljesen megsem...r 22 kiadott azon rendelete által ...entul csak irásban lesz szabad ...pöknek észrevételeiket a nekik ...m á k felett. Ezen irásbeli észg az illető bizotmány...nok. Látni való, hogy e rendelet ...tal, azon éles és a bibornokok ...etsző szóbeli megtámadásokat ... a pápa, melyekkel Dupanloup, ...ynald stb. merészkedtek fellépni ...it intézményei ellen. Az értéke..., mért ezen ujabb csapás ellen ...l erélyesen fognak tiltakozni a ...kevésbbé szabadelvü tagjai is. ...n a teljes vallásszabadságra tö...é határozottan mutatkozik. Neu...n az által törték meg az utat a ...arátai a egyháznak az ...ijesen különválaszt..., miszerint elhatározták, hogy ...féle állami segélyről lemond.
...a ui nagytanács visszaverte a ...ellen intézett támadásokat. Gla...ták a polgári házasságot.
...törvényhozó testület elnapolta ... Eddigi müködésének jellemzé...mondani, hogy az nagyon is ne...; a régi rendszer maradványait ...ni, hanem az „uj korszak“ is...zonyára időhiány miatt — kellő ...dig nem lépett elő.
...ás kinyilatkoztatása előtt Daru ...kijelenté, hogy a római pénze...rtékükért nem lehet elfogadni. ...mában páni félelmet idézett elő, ...a pápa közlönye a „Giornale di ...hogy a római pénzek értékre és ...szinvonalon állanak a franczia, ...eiczi pénzekkel; egyuttal hozzá ...ellenkezőt meri állitani, vagy ...ndulattal viseltetik a pápai kor...nema sit!

...egujabb.

...márt. 2. A vallás- és oktatás...ter intézkedett, hogy a törvény...lyó tanév 2-ik felétől kezdve a ...yországi összes kir. jogakade... mint nem kötelezett tantárgy ...ként két órán.

... mart. 1. A franczia követ Ró...asitásokat kapott, mint az osz...kormány ugyanis a gallikán egy... vagy a franczia törvényekkel ... határozatoknak kihirdetését ...üntetni. E példát más kath. ha...fogják.

...n. márt. 1. A mai birodalmi ...tatott a hal...ntetés eltörlése ...Bismark birodalmi kanczel...ében szólt a halálbüntetés fen...s kijelenté, hogy a halálbüntetés ...n a büntető törvénykönyv a szó...n nehezen fog többséget nyerni. ...Poroszország minden befolyá...tetés fentartása mellett fog sza...at daczára is a halálbüntetés el...nn által benyujtott javaslat ér...avazattal 81 szó ellenében elfo...

... márt. 1. A carneval lefolyása ...nisták magatsrtása részvétlen

...yilttér.

...s közgyülésre.

...ni takarékpénztár f. é. **márcz.** ...**10 órakor** a pénztár helyi...

...gyülést

a részvényesek tisztelettel

...czenben, febr. 23. 1870.

Komlóssy Imre, igazgató.

Kapros Gábor, jegyző.

2. Cs. arany 5.83. ezüst 121.—
...iadótulajd. **Oláh Károly.**

...nosan kiállított **vas. tüzmentes** és **betörés** ellen biztos
pénz-, könyv- és okmánytárait, kassetteket, iró-asztalokat, állványokat stb., nemküllönben a mütárak minden nemeit bámulatosan méltányos árakért.
Gyár: **Bécs, V. Bez. Wienstrasse 65.**
Főraktár: **Kärtner Ring** Nro **3.**
Fiókraktárak: **Bel- és külföldön.** 59. 2—12

Országgyülési értesitő.

(Márczius 2.)

Elnök: Somsich Pál; a kormányrészéről jelen: Eötvös J. br., Festetics Gy. gr.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése és többrendbeli kérvény bejelentése után Wahrmann Mór kiemeli a kereskedelmünkre és iparunkra nyommasztólag ható körülményeket melyek onnan erednek, hogy büntető törvényünk nincs, és igy különösen a vidéki jóhiszemü hitelező sokszoros csalásnak van kitéve, továbbá hogy kereskedelmi és csődtörvényünk hiányzik. Ennélfogva interpellálja is az igazságügyért: Vajon mennyire haladtak már az előkészületi munkálatok egy büntető, kereskedelmi és csődtörvény alkotásában és mikorra helyezi kilátásba hogy a háznak előterjesztetnek? (Helyeslés.)

Kraljevics Benő horvátországi képviselő horvát nyelven tartott beszéd kiséretében interpellatiót intéz a közlekedési ministerhez, melyben most már másodizben, kérdi: mikor fogja már a minister az eszék-sziszeki vasutvonalra vonatkozó törv. javaslatot előterjeszteni?

Mindkét interpeliatio kiadatik az illető ministernek.

Csiky Sándor már több alkalommal tett kérdést a hatvan-miskolczi vasutból kiágazó egri szárnyvonal iránt és mindannyiszor megnyugtató választ nyer. Miután azonban a biztatásnak máig sem lett eredménye hat. javaslatot ad be, melyben a minisztert utasittatni kivánja, hogy 15 nap alatt terjessze elő az igért javaslatot. — A ház a javaslat kinyomatását rendeli el.

A ház erre a napirendre tér. Tárgya: a közoktatás ministerium költségvetése. Sorra következett az ötödik czim: Ösztöndijak és egyéb tanulmányi czélok.

A Therezianumra felvett 5.722 forintnál felszólal Várady Gábor, és inditványozza, — mondja ki a ház, miszerint a therezianumi alap jövőre Magyarországban lesz hasznositandó.

Eötvös J. br. minister okul nehézséget emlit, mit a különböző nemü alapitványok jogi természetének kipuhatolása okoz. A mi a magyar növendékek nevelését illeti, tett intézkedéseket, hogy azok a magyarnyelv s magyar történetben kellő oktatást nyerjenek.

A ház a hat. javaslatot elfogadja.

A nagyszebeni Therezianum összegének tárgyalásánál ujra felszólal Várady Gábor, emlékeztetvén a házat a tavalyi határozatra, melyben a minister ez intézet ujjászervezésére utasittatott. Kéri a házat, hogy ujitsa meg határozatát.

Mire a ház elfogadja a határozatot.

A halli ösztöndijaknál a költségvetés 500 ftnyi hiánylatot tüntet fel, mely az államadósági unificatio folytán támadt.

Várady Gábor e kárt annak tulajdonitja, hogy a kormány elmulasztotta ez alapitványokat még a bécsi szelvényadó behozatala előtt átvenni. Sajnálatát fejezi ki e halogatás felett, és azért kéri a ministert, hogy az alapitványok átvételét gyorsitsa. (Helyeslés.)

A ház ezután az előirányzott összegeket megszavazza.

Simonyi Ernő felhozza, hogy vannak kitünő irók, kik a haladásnak lényeges szolgálatot tettek, de szegénységben maradtak. Azt hiszi, hogy ha szegénységünkhöz képest is, ilyek részére a ház dijat tüzne ki, oly müvet tenne, mely más országokban is gyakorlatban van. Ennélfogva hat. javaslatot ad be, melyben utasittatni kivánja a ministert, hogy ily dij iránt javaslatot tegyen (Helyeslés.)

A ház elfogadja.

Következett a 6-dik czim: Közmivelődési czélok. Első tétel: A magyar nemzeti muzeum.

A magyar nemzeti muzeum a szükségletbe felvett 67757 ft, s a fedezetre 26000 ft megszavaztatik. Eközben Pulszky F. a sok szükségletet számlálja elő, s emelési inditványát emliti föl, mit Szathmári K. s Tisza K. is helyesel. Eötvös Szathmáry K. megjegyzésére az Eszterházy képtárnak, mit többekkel meg is becsültetett, illő áron megvételére készségét nyilvánitja.

Pulszkynak a fedezet 34,660 frtra emelése iránti iditványa a pénzügyi bizottsághoz utasittatik. — Következett az erdélyi muzeumegylet költségvetése. Ezt megelőzőleg Hodosiu az erdélyi román irodalmi egyletnek 5000 az aradinak is 5000 frtot kiván megszavaztatni, mert a nem magyarnemzetiség javára alig $^{2}/_{50}$ van a költségvetésben. Utána Eötvös, és Tisza K. hangsulyozzák Magyarország összes mivelődés érdekeit, s Hodosiu nemzetiségi külön törekvéseit ostromolják.

Simonyi Ernő, majd Jókai Mór inditványokat adtak be az ország különböző vidékein levő tudományos társulatok segélyezésére a minister uiasitása iránt; de az inditványok, hosszas vita után elejtetnek; mi közben Patay Istv. Babeschnek azon megjegyzésére, hogy az osztrák kormány többet tett az olábokért, mint a magyar, — tetszés közt kifejezi, hogy a magyar kormány is teljesitni fogja a méltányos kivánatokat, ha az oláh faj a magyar nemzetnek is meg teszi a fontos szolgálatokat, miket az osztrákoknak tett vala!

Fővárosi értesitő.

** Tegnapelőtt délután az ország husz különböző részéből érkezett izraelita küldöttségek tisztelkedtek Jókai Mórnál. Szónokuk Farkas Albert köszönetüket fejezte ki a képviselőnek a vallásszabadság ügyében követett magatartásáért. Többen pedig, társaik helyeslése mellett azon biztositást adták, hogy főczélja leend a hagyományhü Mózesbitü félnek, a nevelés ügyét a korszellemnek megfelelő, szabadelvü és magyar nemzeti irányban megalapitani.

** A „Hon“ biztos kutfőből tudja, hogy a mig tavaly februárban öt millió forint adó jött be az állampénztárba, az idén nem jött be több egy milliónál.

** Budán vasárnapreggel egy fiatal asszony, a mint a templomból kilépett, szörnyet halt. Az összetódult népség először ájulásra gondolt, s vizért kiáltott, de semmi emberi erő nem ébresztheté életre a szerencsétlen nőt. A nemsokára megérkezett orvosi segély is hasztalan volt, mert a fiatal asszonyt agyszélhüdés érte.

** A hon védrokkantak menháza javára rendezett álarczos bál Pesten 3300 forintot jövedelmezett, mely összeg takarékpénztárba tétetett le.

** Forgách grófnő mult héten az északi vasuttal Pestre érkezett. Kevéssel megérkezése után a grófné észrevette, hogy bőröndjéből 6000 frt készpénz és 36,000 frt értékü ékszer hiányzik. Az azonnal megindított kutatások kideriték a tolvajokat egy raktárügyelő és egy házfelügyelő személyében, kik mindketten az északi vasutnál vannak alkalmazva. Az ellopott ékszerek, melyeket a tettesek egy szántóföldön elástak, megkerültek.

** A pesti jótékony nőegylet mult csütörtökön értekezletet tartott egy felállitandó női szedőiskola tárgyában; — mivel azonban Rudnyánszky Antónia — mint már irtuk is — egy női szedőkkel felszerelt nyomdát szándékozik létesiteni: a nőegylet felhagyott saját tervével s pártfogását ez utóbbi vállalatra forditja. E szerint a tanonczokul felfogadandó kis leányok ügyes és lelkiismeretes szakemberek által fognak kiképeztetni; a tanonczidőszak 3 év lesz, mely után nyilvános vizsgálat és rendes szedővé való felavatás következik. A felvétel a szülők hozzájárulásával irásban történik, s a leánykák az első próbahónap után hetenkint 1 frttal dijaztatnak, mely dij félévenként emelkedőleg hetenkénti 4 frtra növekszik. Ezenfelül pedig ugyancsak 1 frt. tétetik minden leányka részére az első pesti hazai takarékpénztárba, s az igy felnövekvő összegről szóló betéti könyvecske a szedővé felavatás alkalmával kézbesittetik minden leánynak. A nyomda helyiségben vasárnapi iskola tartatik, s egyátalán gondoskodva lesz, hogy a leány-tanonczok illő bánásmód és tanitásban részesüljenek.

** Kletzer Feri gordonka-müvész ki Debreczenben is adott a mult év végén egy hangversenyt jelenleg Pesten időz — s első hangversenyét e hó 5-kén fogja tartani az Európában.

** Egy budavárosi képviselő egészen épen s egészségesen távozott hazulról, s a közgyülési terembe érve még semmi változás nem látszott rajta. Egyszerre feláll és beszélni kezd, hatalmas hangon, de összefüggés nélkül. — Csakhamar észrevette mindenki, hogy a szegény ember megőrült.

Belföld.

*** Renommét szerzett. Bizonyos román faluban nem szerették a jegyzőt, mert busáson fizettette a népet. Észre is vette ő ezt, s gondolkodott, hogy szerezzen ujra — remommét? Vett aztán egy nyolcz lövésü revolvert, mit a falu népe nagyon megbámult. Egy disznóölés alkalmával senki sem tudta megtogni a neki vadult állatot, mire a jegyző előveszi revolverét, s három egymás után való lövéssel leteriti a sertést. Lőn bámulás. „Lövök én százat is,“ — mondá hetykén a jegyző, s még háromszor elsüti a revolvert. — Szárnyra kél a hir, hogy a jegyző ördögökkel czimborál. Az „ördöngös jószág“-nak volt aztán csodálója. A jegyző megmutatta fegyverét s biztositotta a falu népét, hogy száz ármádiával is diadalmasan megbirkozik. Mindjárt megszerették.

*** Érdekében áll a nagyszebeni csizmadiaczéhnek nem szavazni választás alkalmával romániára. Ugyan miért? Mert azok mezitláb, vagy bocskorban szoktak járni, s nélkülözik a — csizmadiákat. Minden esetre eredeti árgumentum.

*** A katonai laktanyákon — hir szerint — fürdők és zuhanyok fognak felállittatni egészségi szempontból.

*** Pozsonyban egy vak férfiu vonta magára a közfigyelmet, ki a fejbeli számadásban rendkivüli jártassággal bir. Két, végtelen hosszu (60—80 jegyü) számot egyszeri elmondás után fejében összeadva, azonnal elmondja az összeget, még pedig mindig helyesen, a papiron utána számolók által sem zavartatva magát; feltünő, hogy e számokat hónapokig sem felejti el. Neve: Chybiorz, sziléziai születésü, és e rendkivüli számoló tehetsége annál feltünőbb, hogy születése óta világtalan, és csak 31 éves korában kezdett számolni, most pedig oktatást is ad a számolásnak különféle egyszerüsitő módjában, mik mind elősegitik a könnyü felszámolást.

*** A kassai-oderbergi vasut febr. 28-án tartott rendkivüli közgyülésén uj igazgatósági tanács választatott.

*** A kolozsvári szinházi választmány elhatározta, hogy nyári szinházat épit a sétatérre. Gázvilágitás is lesz ott még ez év október havában.

Külföld.

(z) A német szövetséggyülés nehány nap óta a halálos büntetés eltörlésével foglalkozik. Korszerü kérdés, mely megérdemli, hogy minden oldalról megvitattassék. A kormány, mint hirlik, rajta van, hogy a halálos büntetés továbbra is fenmaradjon; azonban a birodalmi gyülés többsége t. i. az egész baloldal, és a régibb szabadelvüek s a szabadabb elvü conservativek egyrésze kétségkivül az eltörlés mellett fognak szavazni. A németszövetségi államok közül már 4 eltörülte a halálos büntetést; más 4 pedig elvben elfogadta azt. Ujabb értesülés szerint csakugyan elfogadtatott a halálos büntetés eltörlése.

Párisban febr. 24. napján, a februári forradalom évfordulati napján utczai zavargások nem történtek. Lyonban ellenben 6000 fönyi tömeg csoportosult össze az Alcazár előtt, és fényes banket rendeztetett az 1848-ki köztársaság tisztelete tére. A jelenvoltak több forradalmi dalt hangoztattak. — Elfogatások különben nem történtek. — Párisban ismét több szerkesztő bebörtönöztetett. Ezek közt Assy is, a creuzoti munkás mozgalom ismert vezetője, ki egy katonai fogházba szállittatott. Befogatásának ürügyeül azt álliták, hogy 19 éves korában külföldre szökött a katonakötelezettség elől. 36 órai fogság után — minthogy hazajövetele óta a szükséges formaságoknak eleget tett — szabadon bocsáttatott.

Napoleon császár nemrég egy üdvözlő iratot intézett Ollivierhez, melyben köszönetét fejezi ki az igazságügyministernek, azon ügyességért és határozottságért, melylyel ez a kabinet politikáját oly sikeresen tudta védeni az ellene intézett támadások ellen. Mondják, hogy Napoleon az igazságügyministeri főtitkárral Philissel hosszasabban értekezett az uj miniszterium által teremtett helyzet felett; mely beszélgetésnek végén kezet fogva Philissel, ehez igy szólott: reménylem uram, hogy azt, mit elkezdtünk, szerencsésen végre is fogjuk hajtani.

Angol lapok sokat foglalkoznak jelenleg egy válóperrel, mely nem legfényesebb világot vet az angol főuri élet erkölcsi viszonyaira. E per a Mordaunt válópere, melyben több angol főur, s azok közt a trónörökös Alfréd herczeg is nagy szerepet játszik, s mindannyian kellemetlenül vannak érintve. Az angol lapok ez ügyben két táborra oszlanak, egyik rész kivánja annak nyilt tárgyaltatását; másik rész, — a nagy napi lapok többsége — a nyilvánosságnak bizonyos korlátoztatását óhajtja; mert a közönség elől el lenne igy zárva az ut oly dolgok részletes ismeretéhez jutni, melyek az illemet és erkölcsiséget mélyen sértik, s melyekről jobb lenne azt tudni, hogy meg nem történtek.

Bajorországból vett tudósitások szerint Hohenlohe herczegnek a ministeriumból kilépése rövid időn be fog következni. Erre vonatkozólag a herczeg ugy nyilatkozott, az államtanácsos Daxenberger tiszteletére nem rég adatott banketten, egy pohárköszöntésében, hogy nem sokára ki lép a miniszteriumból.

Amerikában a szinesek emancipációjának czél- és jogszerüsége egy ujabb példával bizonyitotta be magát. Ugyanis Mr. Wright, egy néger, ki Dél-Karolina tartománygyülésében, mint Beanfort grófság senatora vett részt, ezen államnak legfőbb törvényszékéhez biróvá választatott. Wright Pennsylvániában született; tanulmányait New-Yorkban, a jogot különösen, Montroseban (Pennsylvániában) végezte; és mint legelső néger ezen államban ügyvédséget folytatott. Midőn bevégződött észak és dél közt a háboru, Dél-Karolinába ment, és ott mint a szabad szinesek ügyvéde alkalmaztatott. Nemsokára ugyanott a szervezkedési gyülésbe követté és azután senatorrá választatott.

Legujabb.

— Bécs, mart. 2. A vallás-felekezeti bizottmány előadója, Figuly, a mult évi vallásügyi edictum alapján, és tekintettel a concordatum mindazon §§-ra, melyeknek megváltoztatása szükségesnek látszik, — egy uj vallásügyi edictumot dolgozott ki.

— Bécs, márt. 2. A budget bizottmány — a tiroli tartomány-gyülés magatartását tekintve — azon javaslatot fogadá el: hogy védtörvényre vonatkozólag szlittassék fel a kormány, miszerint Tirolnak és Vorarlbergernek a birodalom védelmébe való bevonása iránt — megfelelőleg a többi országok teljesitményeivel — a szükséges lépéseket tegye meg.

— A belügyminister a rendőrhivatalnokoknak — a szándékolt kölcsönös hivatali betöltés tekintetéből — a politikai hivatalnokokkal való egyenlősitését szükségesnek tartja; s megigérte a csendőrségi törvénynek kieszközlendő legfelsőbb szentesitését, miáltal a katonai szervezet alaptétele mellőzhetőnek látszik.

— Páris, mart. 2. Martius 16-án a császári herczeg születésnapján általános amnestia adatnék.

— Bukurest, mart. 2. A kamara igazolta Couzának követté választatását.

Közgazdászat.

(E.) Debreczen. márcz. 1. Heti vásárunkra a behozatal minden tekintetben a legközépszerübbnek mondható, az életnemüeknél a forgalmi közép árak a következők voltak: köblönként buza 8 ft; kétszeres 6 ft 60 kr; rozs 5 ft; árpa 4 ft 40 kr; zab 3 ft 60 kr; tengeri 5 ft 50 kr; köles 5 ft 60 kr; kása 9 ft 60 kr; 1 zsák krumpli 1 ft 60 kr. 1 mázsa szalonna 27—29 ft; háj 30—32 ft; nyers bőrt keveset hoztak, az árak változatlanok, a kész bőr keresetlen.

A baromvásár igen nagy volt, sok vidéki vásárló is volt, — szarvasmarha több eladatott mint ló.

Márcz. 3. Az élet árak változatlanok, a behozatal csekély.

Időjárásunk tegnap és mai nap egyformán ködös, felhős, elég enyhős; esésre mutat. Utaink sárosak.

Nyilttér.

Ezt kell olvasni!!!

Az eredeti államjutalék-sorsjegyek kijátszása valamennyi kormány által törvényesen engedélyezve van.

Már folyó hó 20-án kezdődik a magas állam által engedélyezett és biztositott

négy milliónál felüli

tőkekisorsolás,

melyhez egy eredeti sorsjegynek (nem igérvénynek) ára 4 frt, 1 fél 2 frt, 1 negyed 1 frt o.é., mely összeg beküldése után én azokat a legtávolabbi vidékre is gyorsan és pontosan megküldöm.

Csakis nyeremények hullatnak.

A főnyeremények a következő összegek:

250,000, 150,009, 100,000, 50,000, 40,000, 30,000, 25,000, 2: 20,000, 3: 15,000, 4: 12,000, 11,000, 5: 10,000. 5: 8000, 7: 6000, 21: 5000, 4: 4000, 36: 3000, 126: 2000, 6: 1500, 5: 1200, 206: 1000, 256: 500, 2: 300, 354: 200, 13,200: 110 stb.

összesen 28,900 nyeremény.

Mindazok, kik ezen tőkekisorsolásban részt venni akarnak, felkéretnek, minélelőbb bizalmasan és közvetlenül az ezen sorsjegyek eladásával megbizott alulirott bankházhoz fordulni.

Játékterveket valamint a megtörtént huzás után a nyeremények és hivatalos kimutatását ingyen, minden felszólitás nélkül megküldöm.

M. Magnus,
bankár Hamburgban.

Fortuna különös kegyének bizonyitékául szolgál, hogy a legutóbbi huzáson ismét mi fizettük ki a legnagyobb nyereményt. 83. 1—14

Ingóságok
önkéntes árverésére.

A kis mester-utcza 1118. számu háznál f. hó 9-én reggeli órákban több **fehér-ágynemü, porczellán, üveg-edények** s egyes **butor darabok** önkéntes árverés utján fognak eladatni. 86. 1—3

Bécsi tőzsde, mart. 3. Cs. arany 5.83. ezüst 121.—

Felelős szerk. s kiadótulajd. **Oláh Károly.**

HIRDETÉSEK.

Mencze H. A.

ajánlja Debreczenben Széchenyiutczán 1815. sz. a. saját házában levő

raktárának

mindenféle szerkezetü

VARRÓGÉPEIT

folytonosan gazdag választékban.

Eredeti Howe-féle gépek, szabók és czipészek számára, szegő, vattázó, szalag- és sujtásfelvarró készületekkel.

Grover és Backer-féle gépek, szintugy eredeti, mint utánzott példányokban, a külföldnek legjobb hirü gyáraiból, férfi és nőszabók számára és házi használatra.

Kiváltképen figyelemre méltóknak ajánlom a legjelesebbeknek elismert valódi **Wheeler és Wilson**-féle varrógépeimet, mint legjutányosabbakat és legalkalmasabbakat ipari czélokra és házi használatra; kettős tüző-öltéssel és sok segédkészülettel s teljesen neszteln menettel.

A **Non plus ultra** nevü Wheeler és Wilson-féle szerkezetü kézi varrógépek kettős tüző-öltéssel, áruk: 25—50 frtig.

Minden raktárambeli gépért **kezességet vállalok;** tökéletes oktatást dijtalan; **vidéki megrendelések** a legpontosabban teljesittetnek — Azon esetben, ha gépeim nem felelnének meg a várakozásnak: — két hó letelte után sértetlen állapotban visszavételnek 185. 11—

Mindenféle tü, czérna és selyem kapható.

Mencze H. A.

Arverési hirdetmény.

Debreczen város törvényszékének telekkönyvi tanácsa részéről közhirré tétetik, miszerint felperes Bátori József és Bagosi Mária részükre 1000 afrt tőke s járulékai erejéig, alperesek Tornai Ferencz és neje Bauer Annától lefoglalt és 27,464 afrtra becsült, s jelenleg kávéház, vendéglő és boltul helyiségül szolgáló piaczutczai 1898. sz. **ház,** 9 hold 600 □ öl külső földével, Lovas Dániel mint felperesek engedményese részére, f. évi **márczius 14**-ik, szükség esetére **április 14**-ik **napján** d. u. **3** órakor, a városházánál a telekhivatal helyiségében tartandó birói árverésen el fog adatni. — Az árverelők által letendő bánatpénz 2000 afrt.

A vételár $^{1}/_{3}$ része a bánatpénz betudásával, a leütéstől 1 hó alatt, másik $^{1}/_{3}$ része 3 hó, — és utolsó $^{1}/_{3}$ része 5 hó mulva lefizetendő 6% kamatokkal.

A többi feltételek a telekhivatalnál alulirott kiküldött végrehajtónál megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, a városi törvényszék telekkönyvi tanácsának 1869. evi decz. 31-én tartott üléséből.

81. 2—3 **Igmándi József,** tkvi előadó.

Meghivas

a debreczeni „ISTVÁN“ gőzmalom-társulatnak az alapszabályok 23-ik §. értelmében f. évi márczius 13-án d. e. 10 órakor a helyb. polg. kaszinó nagytermében (czeglédutcza takarékpénztár háza) tartandó

tisztujitó közgyülésére

a részvényesek tisztelettel meghivatnak.

A közgyülés tárgyai:

1. A Választmányi jelentés az 1869. évi okt. 31-én tartott közgyülés óta történtekről.
2. A társulat pereinek állása.
3. Műtani vezető jelentése.
4. Igazgatói jelentés az 1869. év másodfeléről.
5. Az 1869. évi osztalék mennyiségének és kiosztási idejének meghatározása.
6. Csanak József részvényes tag beadványa.
7. A beadandott szavazati ivek összeszámitása által társulati elnök és választmányi tag választása.

Kelt Debreczenben, az „István“ gőzmalom-társulat képviselő választmányának f. évi febr. 16-án tartott üléséből.

Komlóssy Imre, elnök.
80. 2—3 ***Vincze Viktor,*** jegyző.

Eladó birtokok.

A czegléd-utczai 2581. sz. a. **ház** ondódi földjével, az **Ebesen 9¾ nyilas tanyaföld gazdasági épületekkel, cserepes góréval, végre 6 hold majorsági föld**, melyből 5 hold luczernával van bevetve, örök áron kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni a fent irott háznál. 84. 1—3

Haszonbérbe kiadó
3 vagy 6 évre
500 hold föld
P. Tamási pusztán,

— 1200 □ öles holdakban — több szobából álló lakrészekkel s elegendő gazdasági épületekkel ellátva; a hozzátartozó korcsmajoggal együtt. — Értekezhetni felőle e lapok kiadóhivatalában. 199. 24—

Van szerencsém a t. közönséggel tudatni, hogy a pesti (Lloydépület) üzletem fentartása mellett

Leitner F. Ferdinánd
czég alatt
Bank- és bizományüzletet nyitottam
Bécsben, Wallnerstrasse Nro 17.

Hizelgek magamnak, hogy sikerült több évi müködésem alatt ugy itt, mint a pesti piaczon, szigoruan becsületes kereskedelmi eljárásom, s a rám bizott feladatoknak figyelmes s ügyes teljesitése által általános bizodalmat kivivnom.

Foglalkozom: vételi és eladási megbizásokkal, ugy az itteni bőrzén, mint Pesten, Frankfurtban, Berlinben és Párisban. Általában vett hitelpapirok letéteményemben is maradhatnak, s a folyó kamatláb szerint eladathatnak.

Eddigi eredményeim által bátorittatva, meg vagyok győződve, hogy vállalatom számos megbizás által érdemlett pártolásra fog találni, minthogy a rendelkezésemre álló alapnál fogva azon helyzetben vagyok, hogy a t. megbizóimnak, a legkiterjedtebb mértékü, s a lehető legnagyobb biztositást ajánlhatom és igérem, hogy igyekezni fogok kiérdemelni a t. cz. közönség bizodalmát. Tisztelettel 58. 3—3

Leitner F. Ferdinánd.

Kiadó lak.

Nagyujutcza elején az 1601. sz. alatti háznál

két rendbeli lakosztály

pünkösttől fogva kiadó. — Értekezhetni a bentlakó tulajdonossal. 79. 3—3

Ügynökségi bizományi raktár
Kalatay Andrásnál,

ahol mindenféle ***magvak, fák*** és ***növények*** megrendelhetők. A legszebb báli élő ***virágcsokrok*** posta utján vidékre is a legolcsóbb árakon megrendelhetők.

Nemkülönben ajánlom kitünő szép érmelléki ***bakarszőllőmet*** fontszámra, valamint ***rum, thea, arak*** de ***batavia,*** nagy üveg 1 frt 60 kr, kis üveg 80 kr, ***kognak,*** nagy üveg 1 frt 60 kr, kis üveg 80 kr, ***magnás punecs*** 90 kr és különféle ***üvegezett érmelléki borokat.*** 43. 10—10

Dr. Mezőfi Manó
gyermek-, nő- és egyszermind fogorvos,

tisztelettel hirdeti, miszerint müvészileg szerkesztett **zománczozott fogak** betételét, foghuzást, megtisztitást, kitömést (plombirozás), reszelést a legnagyobb kiméletlel, minden fájdalom nélkül visz végbez, valamint mindenféle szájbajokat gyógykezel. —

Lakása: **Rózsa-téren,** mészároscéh házában, 16. sz. a. 71. 4—6

Debreczeni gőzmalmi részvény

kapható

Tátray Kárpát,

gőzmalmi pénztárnoknál. 47. 5—

Debreczen. 1870. Nyomatott a város könyvnyomdájában